Új művészet

www.uj-muveszet.hu
2007. július • XVIII. évf. 7. szám

A Budavári Palotából a Művészetek Palotájába
A próteuszi alkat
www.sensaria.hu
A művészbélyeg négy évtizede
Nászutas szoba Gorgófejjel

9 770866 218000

Fehér László
2006. VIII. 28.

SINKOVITS PÉTER

A Budavári Palotából a Művészetek Palotájába

Beszélgetés Néray Katalin igazgatóval

Tíz éve működik kortárs művészeti múzeumként a Ludwig Múzeum, amely a közelmúlt egyetemes és magyar progresszív művészetének gyűjtésével és bemutatásával foglalkozik. Eredetileg azonban a Ludwig Alapítvány adományából keletkezett lassú építkezéssel.

Ha a kezdetekig megyünk vissza, akkor még korábbra kell datálnunk az indulást, hiszen 1991 júniusában nyitották meg hivatalosan a Budavári Palota „A" Épületében a Magyar Nemzeti Galéria által korábban bemutatott letéti anyagot, mely a későbbi múzeum törzsanyaga lett, az új múzeumnak adományozott művekkel. Ekkor még a Nemzeti Galéria egyik részlege volt csupán, nem volt önálló stábja, én sem dolgoztam még ott.

Emlékszem erre az időszakra, amikor a magyar állam illetékesei nem sokat tudtak kezdeni a váratlanul érkező nagyszerű letéttel. Tulajdonképpen akkor kezdődött el a múzeum felépítése, amikor kikerültél a Műcsarnok éléről.

1992 novemberében bíztak meg a Ludwig Múzeum Budapest vezetésével, egy évig egyedül foglalkoztam a gyűjteménnyel. Később Szipőcs Krisztinával dolgoztunk együtt, majd Hegyi Dóra kapcsolódott be a munkába. Az 1996-os megnyitón már hárman voltunk.

Mikor indultak az önálló kiállítások?

Az első rendezvény a *Yoko Ono*-tárlat volt, melyet a Galéria 56-tal együtt rendeztünk 2003 márciusában. Akkor még egyedül voltam, és csupán a múzeum egyik emelete fölött rendelkeztem. A Legújabbkori Történeti Múzeum (ex Munkásmozgalmi Múzeum) kiköltöztetése még folyamatban volt. Erről a kiállításról kaptunk ajándékba a *Játssz bizalommal* címet viselő fehér sakkinstallációt a Galéria 56-tól.

Szeretném, ha kiemelnél néhány kiállítást, amelyet különösen fontosnak tartasz.

Már ebben az első évben volt több fontos kiállítás, mindenek előtt a mai brit szobrászatot bemutató *Made Strange*, a japán *Láthatatlan természet*, illetve a technikai okokból a Magyar Nemzeti Galériában rendezett *Picasso a Ludwig Gyűjteményből*. 1994-ből *Antony Gormley, Nedko Szolakov, Jim Dine*; 1995-ből *Fehér László, Pasolini*, a *Würth Gyűjtemény, Joseph Beuys*; 1996-ban a ljubljanai *IRWIN* hatalmas installációja, *A művészeten túl* (Peter Weibel híres összeállítása), *Sárga istenség* (Mai indiai művészet), német nőművészek (*Testet öltött logosz*), *Maurer Dóra, Oppenheim* és *Man Ray*, majd folytatva az éveket *Jiří Kolář, Annie Leibovitz, Cindy Sherman, Mai skandináv művészet, Antológia, Mai svájci művészet, Tót Endre, Sigmar Polke, Andy Warhol, Brassai, A Fal után, Nézőpontok/Pozíciók* (Művészet Közép-Európában 1949–1999), *Kupka, Drozdik Orshi, Tadeusz Kantor, Pistoletto, Köves Éva, Sophie Calle, Kicsiny Balázs, Spoerri, Helmut Newton, Budapest Boksz, Cartier-Bresson, ChinArt, Fotók az Essl Gyűjteményből, Kozyra Sztravinszkij* installációja, *Japán művészet, Salgado, Dubuffet, Jovánovics-, Lakner*-retrospektív – ez történt 2004–2005 fordulójáig a várbeli helyünkön, illetve ennek

A gyűjtemény a 3. emeleten (**Soós Tamás**, **Bak Imre**, **Fehér László**, **Kelemen Károly**, **Georg Baselitz**, **Birkás Ákos**)

fotó: Rosta József

Irene Ludwig Jiřži David Peter Ludwig portréja előtt

többszöröse. Magam is meglepődve nézem az impozáns listát, nem tudom, hogy milyen nyomot hagyott a közönségben. A Művészetek Palotájába való átköltözéskor a Pompidou Központból érkezett válogatással nyitottunk az elmúlt ötven év legfontosabb nemzetközi tendenciáit reprezentálva, melyek sajnos hiányoznak a magyar közgyűjteményekből, majd *Hajas, Penalva, Essence of Life, Forgács Péter Dunai Exodusa, Katharina Sieverding, Bódy* hommage, *Birkás Ákos* kiállítása folytatta a sort.

Emlékszem a költözés-csomagolás indításakor, a megürült termekben sikerült megrendezned a húsz-harminc éve tervezett nagy Lakner-kiállítást. A 60-as, 70-es évek nagy avantgárd alkotója méltó körülmények között tért vissza, s nemcsak a németországi emigrációban készített műveket ismerhettük meg, hanem a korai festmények közül is előkerültek teljesen ismeretlen, lappangó képek, amelyek a 60-as évek szürrealizmusból építkező avantgárd törekvéseinek még teljesebb megismeréséhez vezettek. Kár, hogy a katalógus nem tartalmazta az összes mű reprodukcióját, mint ahogy ez nyugat-európai tárlatokon gyakorlattá vált.

A tárlat költségvetése nem engedte meg, hogy ennél részletezőbb katalógust tervezzünk. Így is rendkívül sokba került a rendezvény, ennél többet nem lehetett kigazdálkodni. Már a Műcsarnok igazgatójaként is többször tervbe vettem ezt a kiállítást, örültem, hogy végre megvalósult.

A múzeum történetében a legnagyobb változást az új épületbe költözés jelentette. Az építkezés alatt nagyon éles szakmai viták zajlottak, sokan bírálták a beruházók szakértelmét, hogy a raktárak, kapubejáratok, teherliftek tervezésénél nem jártak el elég körültekintően.

A tervezők is jártak a világ legfontosabb múzeumaiban, s láthatták, hogy hogyan kell a teherlifteknek működniük, hova kell a kamionbejárót tervezni. Igyekeztünk még időben, az építkezés alatt, igényeinket bejelenteni. Sok mindent elértünk, de a

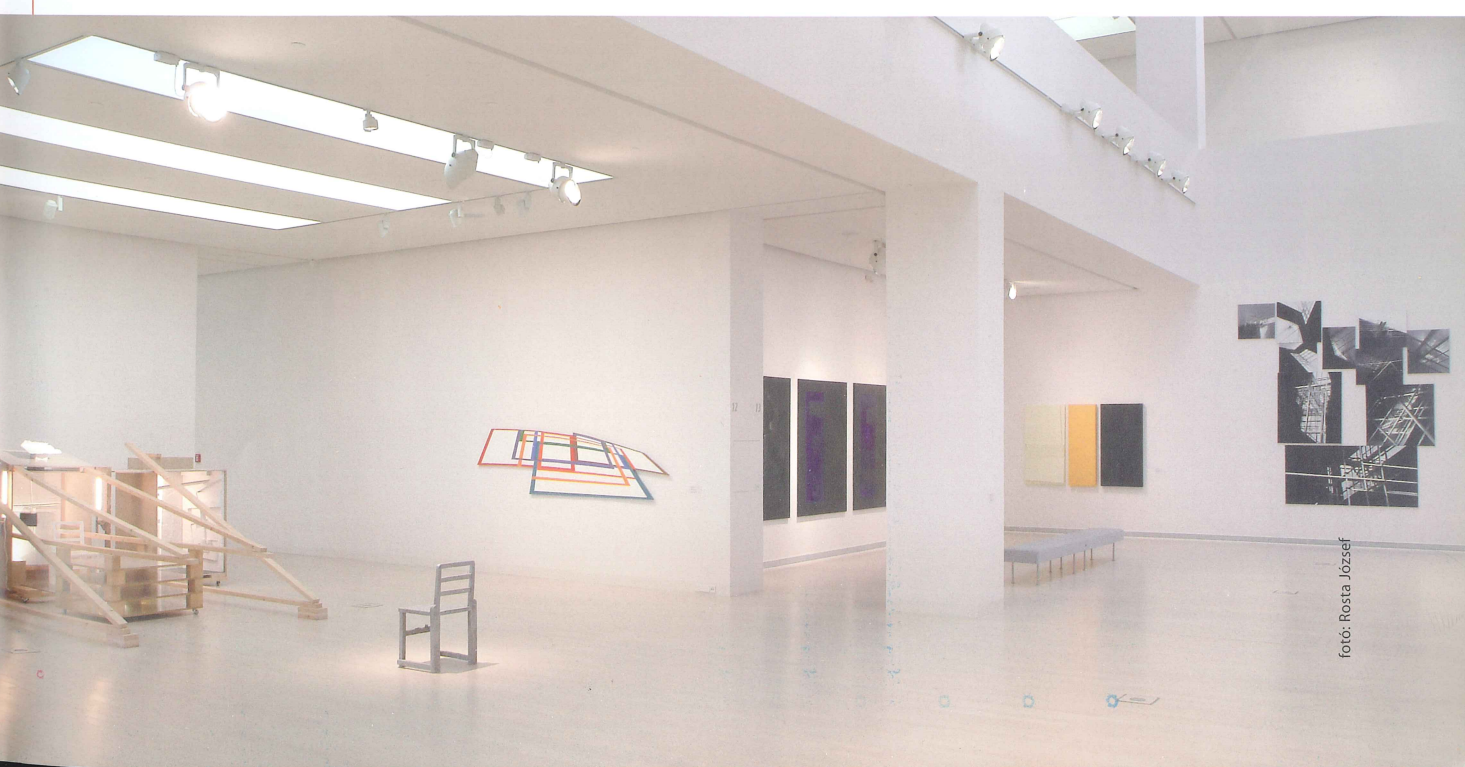

Feszített művek 1. Nyitó kiállítás a gyűjteményből (**Jovánovics György**, **Maurer Dóra**, **Nádler István**, **Haász István**, **Köves Éva**)

fotó: Rosta József

műtárgyraktár területét már nem tudtuk növelni, a göngyölegnek pedig időnként külső raktárat kell bérelnünk.

A múlt héten Martinyban jártam, a Gianadda Alapítvány Picasso és a cirkusz *című kiállítását néztem meg. Az alapítvány Svájc egyik leggazdagabb intézménye, melynek parkjában a 20. századi szobrászat legjelentősebb alkotónak főművei találhatók. A körbejárható kiállítótér kellős közepén ládák, göngyölegek álltak elcsúfítva a gyönyörű tér összhatását.*

Mi ezt nem tehetjük meg. Nem tornyozhatjuk fel a folyosón sem a ládákat, noha ezzel a látogató nem találkozna, mert jönnek a tűzoltók, ellenőrzik, hogy betartjuk-e az előírásokat.

A LUMÚ megnyitásakor a párizsi Pompidou Központ anyagából érkezett válogatás. Többen bírálták ezért a múzeumot, mondván, hogy a magyar művészetet kellett volna a középpontba állítani.

Én ezekkel a vélekedésekkel nem értettem egyet, hiszen a múzeum jellege nemzetközi és európai, tehát mindenképpen klasszikus progresszív egyetemes művészeti anyaggal kellett debütálni. Rengeteg pletyka terjengett azzal kapcsolatban is, hogy milyen gyűjtemények kerülnek majd a Ludwig Múzeumba, melyeket vásárolja meg a kormányzat az új múzeum számára. A kormányváltással mindez lekerült a napirendről.

Noha a Ludwig azon kevés magyarországi múzeumok közé tartozik, amelyek jól működnek, kiváló kiállításokat rendeznek, mégis az írott és internetes sajtóban is támadások indultak ellened. Sokan szeretnének az igazgatói székbe telepedni, ugrásra készen állnak, a leírások szerint.

A „pesti romkocsmákban üldögélő nemzetközi kitekintésű fiatal szakemberek" (az Index szavai), remélem, hogy mielőtt elkezdenek ugrálni, valamit letesznek az asztalra, a szakmai teljesítményükkel hívják fel magukra a figyelmet. Én világossá tettem, hogy a továbbiakban nem kívánok az igazgatói posztra pályázni, viszont a múzeumi területen lényeges átalakítások folynak, amelyeket menedzselni kell. Ebben a kényes helyzetben, amely a tavalyi kormányhatározat értelmében gesztorálás alá vont intézményként a Ludwig Múzeumot is érinti, olyan múzeumigazgatóra van szükség, aki képviselni tudja az intézmény érdekeit. Ez nyilván egy átmeneti helyzet, a pályázatot megfelelő időben ki fogja írni a minisztérium.

Katharina Sieverding
kiállítása
2006. március 31–május 28.

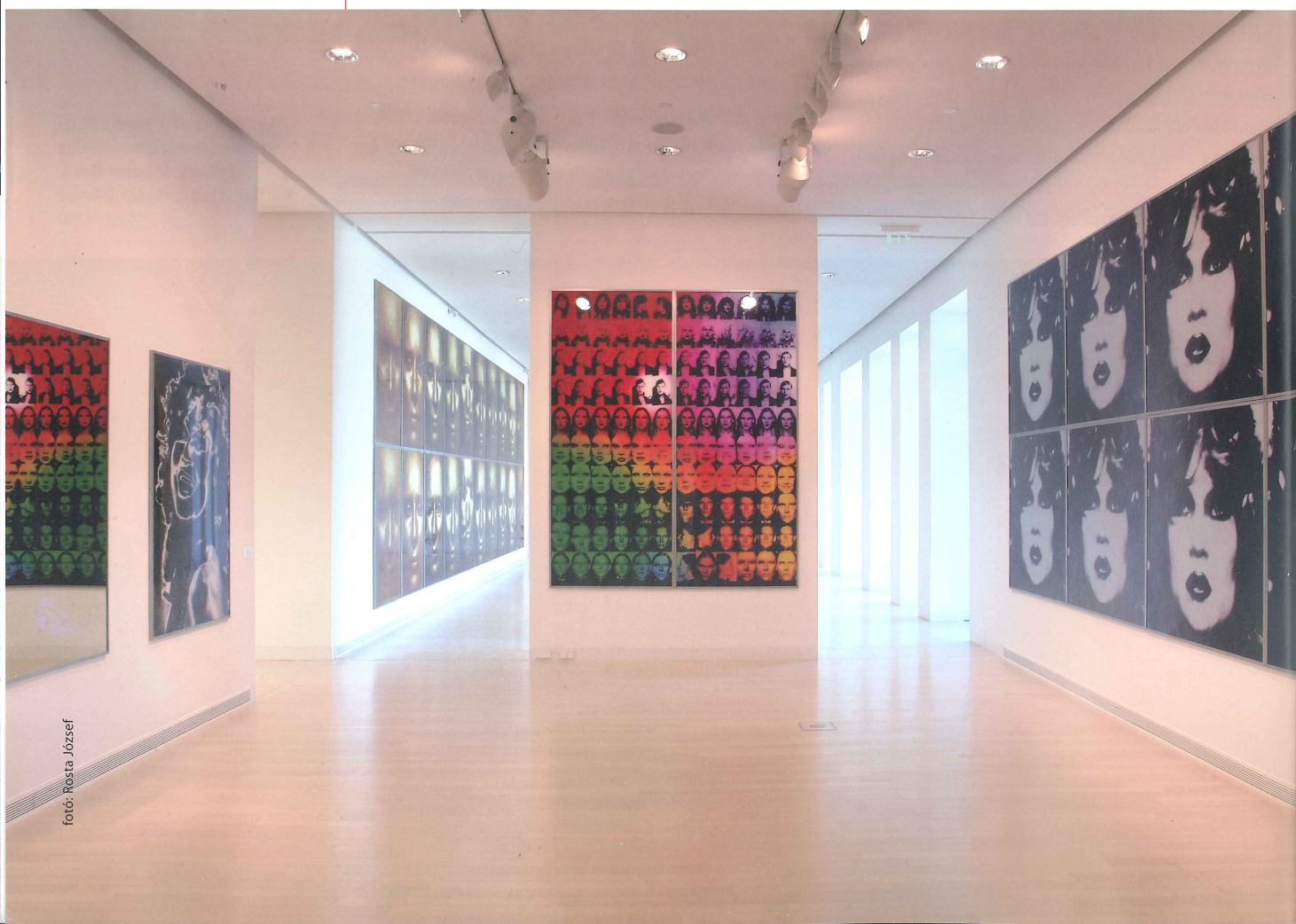

fotó: Rosta József